

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
К. Д. УШИНСЬКОГО»

Воронова Світлана Віталіївна

УДК: 378.14+378.148+302.35

**ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ
ДО РОБОТИ З ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Одеса – 2013

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор
Хаджирадєва Світлана Костянтинівна,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», професор кафедри управління освітніми закладами і державної служби

Офіційні опоненти – доктор педагогічних наук, професор
Барбіна Єлизавета Сергіївна,
Херсонський державний університет, професор кафедри педагогіки і психології

кандидат педагогічних наук

Романенко Наталя Анатоліївна,
Одеський НВК №13 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - гімназія» Одеської міської ради Одеської області,
директор

Захист відбудеться « 26 » березня 2013 р. о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д41.053.01 при Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за адресою: 65029, м.Одеса, вул. Ніщинського, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за адресою: 65020, м.Одеса, вул. Старопортофранківська, 36.

Автореферат розісланий «20» лютого 2013 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. С. Трифонова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Ефективна діяльність закладу освіти в період здійснення освітніх реформ багато в чому залежить від активності та професіоналізму менеджера освіти. Саме обізнаність менеджерів освіти в галузі державно-громадського управління й уміння залучати громадські організації до управління та діяльності закладів освіти сприяють інноваційному розвитку закладу освіти і забезпечують керівництво і лідерство в управлінні – нових явищ, що прискорюють процеси переведення соціально-педагогічних систем із стану стабільного функціонування у стан інноваційного розвитку. Тому виникає потреба в нових підходах щодо підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

В останні десятиріччя, як у зарубіжній, так і вітчизняній науковій практиці значна увага приділяється таким напрямкам наукових досліджень як: професійна підготовка менеджерів освіти (М. Альберт, Г. Дмитренко, Л. Журавльова, В. Корнешук, Л. Кравченко, В. Крижко, В. Луговий, М. Мескон, Б. Мільнер, А. Попов, Н. Романенко, С. Сисоєва, М. Смірнов, Ф. Хедоурі, Ф. Хміль, А. Шегда, Г. Щокін), удосконалення змісту системи післядипломної освіти в таких аспектах: професіографічний (І. Багаєв, І. Зязюн, Н. Кузьміна, Н. Левітов, М. Поташник, Г. Прозоров, Н. Протасова, В. Сластьонін, В. Сухомлинський, І. Чернокозов, М. Ярмаченко), психологічний (Г. Костюк, І. Коновальчук, Ю. Кулюткін, Р. Шакуров, Г. Сухобська), програмно-цільовий (М. Ващенко, М. Золотухін, Т. Орлов, О. Савченко), діяльнісний (Ю. Бабанський, Є. Барбіна, В. Бондар, Ю. Гільбух, Г. Горська, І. Жорносек, Є. Березняк, М. Красовицький, Н. Кузьміна, В. Кухар, В. Маслов), діагностичний (К. Зарілов, О. Кечетов, Р. Скульський), історичний (М. Грищенко, С. Крисюк, В. Майборода, М. Стельмахович, Б. Ступарик). Проте аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових фондів свідчить про відсутність досліджень, спрямованих на розв'язання проблем співпраці менеджерів освіти з громадськими організаціями.

Отже, наявні певні суперечності між: прискореним розвитком суспільства, становленням вітчизняної інтелектуальної економіки, відповідного ринку освітніх послуг та неефективністю механізмів взаємодії державних органів влади, громадських організацій і закладів освіти в освітньому середовищі; чинними нормативними документами щодо регламентації взаємодії закладів освіти з громадськими організаціями та механізмами організації роботи менеджерів освіти з лідерами громадських організацій; об'єктивною потребою країни у висококваліфікованих менеджерах освіти, здатних до особистісного саморозвитку і професійного поступу в європейську цивілізацію та відсутністю їхньої фахової підготовки до роботи з громадськими організаціями.

Недостатня розробленість означеної проблеми, відсутність науково-обґрунтованого підходу щодо підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, а також нагальна потреба розробки новітніх методик професійного навчання визначили вибір теми дисертаційного

дослідження *«Підготовка менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти».*

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Наукове дослідження виконувалося відповідно до теми «Теорія і практика підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності в умовах ВНЗ» (№ 0109U000212), що входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Автором досліджувався аспект підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти. Тема дисертації затверджена вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №3 від 26 листопада 2009 р.) та Радою з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології при НАПН України (протокол № 2 від 30 березня 2010 р.).

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та апробувати експериментальну модель підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність і структуру феномена «підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах після-дипломної освіти»; уточнити поняття «державно-громадське управління», «громадська організація».

2. Виявити критерії, показники та схарактеризувати рівні підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

3. Визначити педагогічні умови підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

4. Розробити та апробувати експериментальну модель і методику підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

Об'єкт дослідження – підготовка менеджерів освіти в умовах післядипломної освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

Гіпотеза дослідження – підготовка менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями буде ефективною, якщо реалізувати такі педагогічні умови: 1) створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм з підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; 2) сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій.

Методи дослідження: для розв'язання завдань, перевірки гіпотези дослідження використано методи теоретичного рівня пізнання: аналіз і систематизація філософської, психолого-педагогічної

і навчально-методичної літератури з метою визначення стану і теоретичного обґрунтування проблеми підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, визначення експериментальної моделі та методики підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти. Методи емпіричного дослідження: опитування, тестування слухачів з метою виявлення стану підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний етапи) з метою з'ясування наявного рівня підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями і перевірки ефективності експериментальної моделі та методики підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; методи математичної статистики (статистична обробка результатів експериментальної роботи та їх інтерпретація) з метою перевірки достовірності результатів дослідження і підтвердження гіпотези.

База дослідження. Експериментально-дослідна робота проводилась на базі Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Одеського обласного інституту удосконалення вчителів. Експериментальним дослідженням було охоплено 630 осіб. У формульованому експерименті брали участь 312 осіб.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше визначено і схарактеризовано зміст і структуру феномена «підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти» та науково обґрунтовано педагогічні умови означеної підготовки (створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм з підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій); визначено критерії (мотиваційний, когнітивний, процесуально-діяльнісний) та показники в межах кожного критерію формування підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; розроблено й обґрунтовано експериментальну модель підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, яка обіймає такі етапи: когнітивно-інформаційний, діяльнісно-репродуктивний, проектувально-адаптивний. Уточнено сутність поняття «державно-громадське управління», «громадська організація». Дістала подальшого розвитку методика фахової підготовки менеджерів освіти в умовах післядипломної освіти.

Практична значущість дослідження полягає в розробці діагностувальної та експериментальної методик підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; спецкурсу «Основи роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями»; системи тренінгів, вправ, ділових ігор та ін., які можуть бути використані під час підвищення кваліфікації менеджерів освіти з питань співпраці з громадськими організаціями в системі післядипломної освіти. Результати дослідження можуть бути використані

в роботі викладачів у складанні програм для магістрів післядипломних факультетів ВНЗ, у процесі підготовки та підвищення кваліфікації менеджерів освіти.

Результати дослідження впроваджено в навчальний процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (акт про впровадження № 1325 від 11.06.2012 р.), Одеського обласного інституту удосконалення вчителів (акт про впровадження № 115 від 20.02.2012 р.), Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (акт про впровадження № 226 від 16.03.2011 р.), Кіровоградського обласного інституту після-дипломної педагогічної освіти імені В. Сухомлинського (акт про впровадження № 490 від 24.06.2011 р.), Комунального закладу «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (акт про впровадження № 446 від 24.06.2011 р.), Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників (акт про впровадження № 01-06/362 від 23.06.2011 р.).

Достовірність результатів дослідження забезпечувалася методологічною і теоретичною обґрунтованістю вихідних концептуальних положень; використанням системи методів дослідження, адекватних об'єкту, предмету, меті, завданням дослідження; якісним і кількісним аналізом одержаних даних; експериментально-дослідною перевіркою висунутої гіпотези; статистичною обробкою даних експерименту.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження доповідались: на міжнародних («Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України: якість освіти – основа конкурентоспроможності майбутнього фахівця» (Ялта, 2011), «Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор» (Ялта, 2012)); всеукраїнських («Науково-методичне забезпечення розвитку інноваційних процесів у системі післядипломної освіти педагогічних кадрів сільських регіонів» (Запоріжжя, 2010), «Сучасна освіта в умовах реформування: проблеми, теорія, практика» (Одеса, 2010)) науково-практичних конференціях.

Основні результати дослідження відображено у 16 публікаціях, з них 8 статей – у фахових виданнях України, 2 – у співавторстві. Особистий внесок автора у працях у співавторстві з Г. Айрікян полягає в розробці алгоритму написання вступу до робочого навчального плану загальноосвітнього навчального закладу та планування роботи освітнього закладу щодо спільної діяльності з батьківськими комітетами і громадськими організаціями на засадах соціального партнерства.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 172 сторінки. Робота містить 14 таблиць, 10 рисунків, які займають 2 сторінки основного тексту. Додатки викладено на 25 сторінках. Список використаних джерел містить 377 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання і методи дослідження, висвітлено наукову новизну одержаних результатів, їх практичне значення; подано відомості про апробацію, впровадження результатів дослідження і структуру дисертаційної роботи.

У першому розділі – **«Теоретичні засади підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти»** – подано аналіз сучасного стану підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, проаналізовано наявні класифікації та функції громадських організацій, схарактеризовано зміст і структуру феномена «підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти», визначено сутність, структуру, критерії і показники підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти.

Дослідження наукових праць щодо системи післядипломної освіти засвідчило, що науковці приділяють значну увагу теоретико-прикладним засадам неперервної професійної освіти (В. Бондар, С. Гончаренко, В. Кремень, Н. Ничкало та ін.), реформуванню та модернізації вищої і професійної освіти в Україні (А. Алексюк, В. Андрущенко, В. Бондар та ін.), методології безперервності в системі післядипломної освіти (Г. Дмитренко, Г. Єльнікова, В. Маслов, Г. Федоров, А. Чміль та ін.), теоретичним та методологічним основам системи професійної педагогічної освіти (Н. Ничкало, О. Савченко та ін.), дидактичним засадам організації навчально-виховного процесу в середній та вищій школі (Ю. Бабанський, В. Бондар, І. Зязюн та ін.), теорії і практики навчання в системі підвищення кваліфікації (І. Анциферова, В. Демчук, Н. Клокар, Ю. Кулюткін, В. Маслов, В. Олійник, Н. Протасова, В. Пуцов, Н. Ситников, В. Сухобська, Т. Сущенко, О. Тонконога, М. Чегодаєв), вдосконалення системи післядипломної освіти різних категорій педагогічних працівників (В. Бондар, Л. Даниленко, Г. Данилова, В. Демчук, В. Долгова, Л. Милейко, В. Пуцов, Д. Рупняк, В. Руссол, Т. Сидорина, В. Слюсаренко, Г. Федоров, А. Худомінський). Щодо теоретичних і методологічних засад підготовки менеджерів освіти, то увага науковців зосереджена на визначенні особливостей її змісту, психолого-педагогічних і дидактичних умовах оволодіння професійною діяльністю, а саме: поняття наукового менеджменту та його відображення у змісті освітнього процесу (В. Гамаюнов, І. Грачанікова, Н. Клокар, В. Маслов, Г. Щокін та ін.), підготовка менеджерів як управлінців-лідерів та формування в них професійно важливих особистісних якостей (М. Армстронг, Г. Балл, Р. Вебер, Р. Гріфін, Дж. Максвел, О. Пономарьов, О. Романовський, Л. Товаржнянський та ін.), специфіка професійної підготовки менеджерів (О. Вербило, Н. Волкова, Д. Дзвінчук, Й. Завадський, В. Козаков, А. Кредісов, В. Тарасов, М. Фоміна та ін.).

Аналіз та узагальнення результатів досліджень із проблем підготовки менеджерів освіти до

роботи з громадськими організаціями дозволяє констатувати, що на сучасному етапі управління освітніми закладами більшістю вчених (Г. Балихін, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, М. Комарницький, Л. Кравченко, В. Пikelьна, М. Поташник, Т. Шамова та ін.) розглядається як відкрита система, що передбачає активну участь громадськості у процесі прийняття рішень та визначення стратегій розвитку освітнього закладу, контролю якості освіти.

Дослідницьким шляхом доведено, що більшість науковців розглядають взаємодію школи з різними суспільними інститутами і громадськістю (О. Безпалько, І. Зверева, А. Макаренко, В. Семенов, С. Шацький та ін.), концептуальні засади розвитку державно-громадського управління освітою (С. Крисюк та ін.), характеристику різних рівнів участі громади в управлінні освітнім закладом (І. Довбиш).

Так, у зазначеному контексті, державно-громадське управління освітою розуміємо як інтеграцію державного вертикального управління й партнерського горизонтального управління на основі врахування громадської думки та залучення громадян до прийняття управлінських рішень.

Дослідження термінології державно-громадського управління вітчизняних (М. Дейчанівський, І. Дзюбко, К. Левківський, О. Сидоренко, Н. Ясько та ін.) та зарубіжних (Д. Льюїс, Дж. Фішер та ін.) науковців засвідчило, що громадські організації визначають як частину громадянського суспільства, що починає формуватись у багатьох країнах і слугує противагою державі та ринку (Д. Льюїс); ті, що відіграють стабілізуючу роль у демократизації суспільства, беруть участь у вирішенні складних соціальних проблем, сприяють реалізації прав громадян у всіх сферах суспільного життя, тим самим цементуючи взаєморозуміння між державою та громадянами (О. Грущенко); незалежний сектор, який відіграє ключову роль у формуванні громадянського суспільства, виконуючи функцію посередника між громадянським суспільством і державою (Дж. Фішер); масові об'єднання громадян, що виникають за їхньою ініціативою для реалізації довгострокових цілей, мають свій статут і характеризуються чіткою структурою (І. Дзюбко, К. Левківський).

Отже, в результаті аналізу наукових джерел було уточнено поняття «громадська організація» – це організація, що створюється за ініціативи і на основі вільного волевиявлення дорослих або дітей, яка не є безпосереднім структурним підрозділом державного закладу, але може функціонувати на його базі і за його підтримки (зокрема, матеріально-фінансової), і не ставить своєю статутною метою отримання прибутку і розподілу його між членами організації.

Аналіз літератури щодо видів громадських організацій дозволив констатувати, що їх багатоманітність зумовила необхідність класифікації. Сьогодні є багато підходів до класифікації громадських організацій, зокрема за спрямованістю (Л. Лойко), залежно від характеру спрямованості їх діяльності на правозахист (М. Новіков), на основі відмінностей у суспільних сферах діяльності (Л. Кормич, Д. Шелест), за ступенем участі в державно-політичному житті

(В. Кравчук), залежно від масштабів проблем, на вирішення яких спрямована їх діяльність (В. Редюхін). На основі аналізу наявних абстрактних чи теоретичних класифікацій громадських організацій запропоновано власну класифікацію громадських організацій (за територіальним принципом, сферами діяльності, складом), що функціонують на цей час в Україні.

Проблема підготовки фахівців до професійної діяльності розглядається у двох напрямках: як готовність до професійної діяльності і як їхня підготовленість. За визначенням учених, професійна підготовка – це ціле-спрямований процес у ВНЗ, що забезпечує формування значущих для майбутньої професійної діяльності знань, практичних умінь і навичок, а також професійно важливих рис особистості відповідно до обраної кваліфікації, достатніх для успішного виконання майбутнім спеціалістом професійних обов'язків (Ю. Киричков, В. Корнещук); система професійного навчання, метою якої є прискорене набуття студентами навичок, необхідних для виконання певної роботи, групи робіт (Т. Десятов).

Аналіз наукових дискусій дозволив констатувати домінантність погляду вчених (У. Агбаєва, В. Крутецький, С. Максименко, О. Мороз, Т. Щербань) щодо визначення поняття «підготовленість» – як наявності у фахівця особистісних якостей, теоретичних знань, практичних навичок і вмінь, які б дозволяли ефективно вирішувати професійні завдання і виконувати функціональні обов'язки (У. Агбаєва); як комплексний результат підготовки (В. Крутецький, С. Максименко). При цьому, підготовленість фахівця до діяльності в цілому не означає, що він готовий здійснювати необхідні дії результативно. Це залежить від мотивації, вольових якостей, здатності в будь-який момент виконувати необхідну роботу і досягати бажаних результатів.

На основі аналізу літератури визначено ключове поняття дослідження – підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, під яким розуміємо результат підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, зумовлений інтеграцією мотиваційної, когнітивної, процесуально-діяльнісної складових задля забезпечення якості освіти на засадах державно-громадського управління.

Критеріями та показниками підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями виступили: мотиваційний (показники: усвідомлення менеджерами освіти переваг розбудови державно-громадського управління в закладах освіти, розуміння потреби запровадження в роботу закладу освіти проектів і програм спільних із громадськими організаціями, усвідомлення особистих і професійних перспектив у співпраці з громадськими організаціями), когнітивний (показники: термінологічна обізнаність із сутністю базових понять, що складають основу роботи менеджера освіти з громадськими організаціями, обізнаність із видами та функціями громадських організацій, обізнаність із методами і формами роботи з громадськими організаціями), процесуально-діяльнісний (показники: вміння запроваджувати в

роботу з громадськими організаціями організаційно-правові, інформаційні та морально-етичні механізми, вміння планувати діяльність освітнього закладу щодо роботи з громадськими організаціями, вміння здійснювати проєктувальну діяльність спільно з громадськими організаціями).

У другому розділі – **«Експериментальна модель підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти»** – визначено і науково обґрунтовано педагогічні умови підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; розроблено й апробовано експериментальну модель та методику підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, схарактеризовано рівні і методику діагностування означеної підготовленості; проаналізовано результати констатувального і прикінцевого етапів підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями.

На основі визначених критеріїв і показників підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями було схарактеризовано рівні підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями за загальнорівневими показниками (високий, достатній, середній, низький).

Високий рівень об'єднує менеджерів освіти, в яких наявні позитивно зорієнтовані професійні плани щодо спільної роботи з громадськими організаціями, яскраво виражена сформованість професійно важливих якостей для ефективної діяльності, здатність до самоорганізації та самоменеджменту, розвинені стратегії життєвих перспектив та морально-ціннісних орієнтацій. Менеджери освіти знають і розуміють загальні основи управління в галузі освіти (принципи, методи, форми тощо), процес та етапи аналітичної діяльності, види, функції, структуру громадських організацій. Вони володіють уміннями і навичками використовувати зміст нормативно-правових документів у спільній роботі з громадськими організаціями; визначати мету, завдання, складати план дій щодо роботи з громадськими організаціями, приймати управлінські рішення; обробляти, систематизувати, узагальнювати та використовувати різноманітні джерела інформації; розробляти, реалізовувати та управляти спільними проєктами з громадськими організаціями; коректувати розроблені дії. Менеджери освіти з високим рівнем досліджуваної підготовленості здатні оцінювати результати своєї діяльності і діяльності освітнього закладу щодо роботи з громадськими організаціями, розробляти пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення досягнень, іміджу та перспектив розвитку закладу освіти.

Достатній рівень характеризується сформованістю у менеджерів освіти певних професійних планів щодо спільної роботи з громадськими організаціями, позитивним ставленням до розвитку освітнього закладу, прагненням до покращення його іміджу. Вони готові до отримання нових професійних знань, умінь і навичок, самоаналізу своєї діяльності. Менеджери освіти знають і

розуміють загальні основи управління освітою (принципи, методи, форми тощо), процес та етапи аналітичної діяльності, види, функції громадських організацій. Вони володіють уміннями і навичками частково використовувати нормативно-правову базу у спільній роботі з громадськими організаціями; визначати мету, завдання, складати план дій щодо роботи з громадськими організаціями, приймати управлінські рішення; використовувати різноманітні джерела інформації; розробляти, реалізовувати та управляти спільними проектами з громадськими організаціями; коректувати розроблені дії. Менеджери освіти здатні оцінювати результати своєї діяльності і діяльності освітнього закладу щодо роботи з громадськими організаціями, але допускають незначні недоліки в аналізі проблем; розробляти пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення досягнень, підвищення іміджу та забезпечення перспектив розвитку закладу освіти.

Середній рівень характеризується певним бажанням менеджерів освіти здійснювати спільну роботу з громадськими організаціями, натомість у них не сформовано професійні плани щодо цієї роботи, занижена самооцінка, вони не завжди враховують інтереси колективу. Менеджери освіти знають і розуміють загальні основи управління освітою (принципи, методи, форми тощо), процес та етапи аналітичної діяльності, але поверхово володіють інформацією щодо видів, функцій, структури громадських організацій. Вони володіють поверхневими вміннями і навичками використовувати нормативно-правову базу у спільній роботі з громадськими організаціями; розробляти план діяльності освітнього закладу щодо роботи з громадськими організаціями, водночас припускаються помилок, мають труднощі при розробці проектів, але вміють їх реалізовувати та керувати ними; не завжди доречно використовують неординарні підходи щодо прийняття рішень у спільній діяльності; не завжди спроможні виправити всі недоліки. Менеджери освіти здатні оцінювати результати спільної роботи з громадськими організаціями, але не завжди об'єктивно, спроможні розробляти пропозиції та рекомендації щодо покращення/ модернізації/ удосконалення досягнень закладу освіти, підвищення іміджу та перспектив розвитку освітньої установи; допускають неточності в аналізі проблеми.

До групи з низьким рівнем прояву досліджуваної підготовленості відносимо менеджерів освіти з байдужим ставленням до спільної роботи з громадськими організаціями, схильністю до однотипних дій. Менеджери освіти припускаються помилок у більшості запропонованих завдань, мають фрагментарні знання щодо діяльності громадських організацій, нормативно-правового забезпечення. Нездатні оцінювати результати спільної роботи з громадськими організаціями.

Результати констатувального експерименту засвідчили, що на високому рівні підготовленості до роботи з громадськими організаціями знаходилися 3,5% менеджерів освіти ЕГ і 3,8% КГ; на достатньому – 13,1% менеджерів освіти ЕГ і 12,7% КГ; на середньому – 29,3% менеджерів освіти ЕГ і 29,5% КГ; на низькому – 54,1% менеджерів освіти ЕГ і 54% КГ, тобто показники КГ у порівнянні з показниками ЕГ істотно не відрізнялися, що забезпечувало

достовірність результатів формувального етапу експерименту.

Педагогічними умовами підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти виступили: створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм з підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій.

Відповідно до першої педагогічної умови було визначено основні інформаційно-методичні ресурси, що забезпечують викладання дисциплін, а саме: нормативний (правові, організаційно-технологічні документи), інформаційний (навчальний матеріал, додаткові інформаційні матеріали; статистичні матеріали всеукраїнського, регіонального, місцевого значення; бібліотека ресурсів, тематичний словник (тезаріус)) та методичний (наукова, науково-методична, довідкова, галузева література; періодичні видання; навчальні програми; підручники та навчальні посібники та ін.).

Друга педагогічна умова – сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій. Під іміджевими технологіями розуміли методологічно впорядковану сукупність прийомів, методів та процедур створення та впровадження в масову свідомість або свідомість окремих цільових груп позитивного або негативного образу з метою досягнення певного результату на ринку освітніх послуг. Визначальними чинниками, що впливають на імідж освітнього закладу серед громадськості були: якість освітніх послуг (іміджева технологія – Public Relations (зв'язки з громадськістю)), якість управління (іміджева технологія – Паблісіті (Publicity)) і соціальна відповідальність (іміджева технологія – маркетинг).

Створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм та сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій реалізовувалися під час викладання спецкурсу «Основи роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями», практичних занять, тренінгів, ділових ігор, семінарів упродовж усього навчання.

Було розроблено експериментальну модель підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, яка побудована за принципом поетапної підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями. Для кожного з трьох етапів – когнітивно-інформаційного, діяльнісно-репродуктивного, проектувально-адаптивного – було визначено навчальну мету, форми і методи. Так, метою когнітивно-інформаційного етапу було вивчення теоретичних засад державно-громадського управління освітою та діяльності громадських організацій в умовах співпраці з освітніми закладами. На цьому етапі вирішувалися такі завдання: розуміння сутності базових понять, що стосуються громадських організацій; аналіз причин створення та об'єктивна потреба існування громадських організацій; визначення підходів до класифікації громадських організацій за видами і функціями; систематизація різноманітних моделей державно-громадського управління освітніми закладами;

вивчення технології побудови позитивного іміджу освітнього закладу; аналіз економіко-правових засад фінансування освітніх закладів; визначення джерел фінансування освітніх закладів на сучасному етапі розвитку українського суспільства; систематизація можливостей додаткового фінансування освітнього закладу. Вирішення завдань відбувалося на лекціях і практичних заняттях, активно застосовувалися методи бесіди («Громадські організації як соціально-інституційний феномен», «Державно-громадське управління освітнім закладом», «Фінансово-економічна діяльність освітнього закладу в контексті співпраці з громадськими організаціями», «Спільна діяльність менеджера освіти та громадських організацій»), дискусії («Громадські організації – авангард чи ар'єргард освіти?»), семінару («Суб'єкти демократичного державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом: актуальність створення, зміст діяльності та механізм взаємодії»).

Метою діяльнісно-репродуктивного етапу було прищеплення менеджерам освіти практичних навичок взаємодії з громадськими організаціями. На цьому етапі вирішувалися такі завдання: розвиток мотивації персоналу освітнього закладу щодо активної діяльності в контексті реалізації спільних проектів із громадськими організаціями; формування навичок співпраці з представниками громадських організацій; розвиток умінь розробляти проекти щодо залучення додаткових коштів в освітній заклад; удосконалення навичок побудови моделі громадсько-активної школи; розвиток умінь щодо формування позитивного іміджу освітнього закладу та використання методів і прийомів розробки, презентації та реалізації іміджу освітнього закладу; формування практичних умінь застосовувати методи і форми роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями. З цією метою використовувалися такі форми і методи роботи, як тренінги («Громадська організація – партнер освітнього закладу», «Залучення ресурсів у загальноосвітній навчальний заклад»), ділова гра («Залучення додаткових ресурсів у діяльність освітнього закладу»), ігрове моделювання («Модель державно-громадського управління освітнім закладом»), проект («Розробка іміджу освітнього закладу»), кейс-стаді («Методи і форми роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями»), семінари («Державно-громадське управління та визначення стратегічних напрямків розвитку закладів нового типу в умовах модернізації освіти», «Стратегія розвитку і досвід упровадження інформаційного спілкування адміністрації та учасників навчально-виховного процесу»).

Метою проектувально-адаптивного етапу було озброєння менеджерів освіти інструментарієм для побудови моделей співпраці з громадськими організаціями відповідно до конкретних соціальних умов.

Активно використовувалася така форма навчання, як тренінг («Створення та розвиток громадсько-активної школи»), ділова гра («Оксфордські дебати»), рольова гра («Пошук»), практичне заняття («Розробка (на базі власного закладу освіти) і захист спільного проекту з

громадською організацією»), конкурс нарисів («Якою має бути громадсько-активна школа?»), прес-конференція («Школа як осередок розвитку громади»).

Динаміка змін щодо рівнів підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями експериментальної і контрольної груп до і після формувального експерименту подано в таблиці.

Таблиця

**Динаміка змін щодо рівнів підготовленості
менеджерів освіти експериментальної і контрольної груп до роботи
з громадськими організаціями (%)**

<i>Група</i>	<i>Високий</i>		<i>Достатній</i>		<i>Середній</i>		<i>Низький</i>	
	<i>навчаннядо</i>	<i>після</i> <i>навчання</i>	<i>навчаннядо</i>	<i>після</i> <i>навчання</i>	<i>навчаннядо</i>	<i>після</i> <i>навчання</i>	<i>навчаннядо</i>	<i>після</i> <i>навчання</i>
ЕГ	3,5	23,7	13,1	58,0	29,3	15,7	54,1	2,6
КГ	3,8	5,9	12,7	16,2	29,5	26,8	54,0	51,1

Як свідчить таблиця, у менеджерів освіти ЕГ відбулися значні позитивні зміни щодо рівнів підготовленості до роботи з громадськими організаціями. Так, високого рівня досягли 23,7%, достатнього – 58%, на середньому залишилося 15,7%, на низькому – 2,6% менеджерів освіти. Щодо менеджерів освіти КГ, то на прикінцевому етапі в них також відбулися певні позитивні зміни під впливом навчання, але незначні. Так, на високому рівні перебували 5,9%, достатньому – 16,2%, середньому – 26,8% і на низькому – 51,1%. Отже, позитивні зміни, що відбулися на прикінцевому етапі експерименту в ЕГ виявилися більш суттєвими, ніж у КГ.

Для перевірки статистичної значущості позитивних зрушень у процесі підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями було проведено статистичну обробку отриманих на констатувальному й прикінцевому етапах кількісних результатів її оцінювання. Перевірку статистичних гіпотез здійснено за медіанним критерієм. Розрахунки проводились із застосуванням програмного продукту Microsoft Excel за допомогою практичного посібника (С. Лапач).

Гіпотезу H_0^1 (медіани сукупностей значень результатів діагностування в експериментальній і контрольній групах після експериментально-дослідної роботи належать одній генеральній сукупності) було відхилено за результатами діагностування підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, оскільки розраховане значення медіанного критерію χ^2 дорівнювало 124,47. Різниця між результатами діагностування слухачів контрольної і експериментальної груп була статистично вагомою на рівні $\alpha = 0,001$. Гіпотезу

H_0^2 (медіани сукупностей значень результатів діагностування в експериментальній групі менеджерів освіти до й після експериментально-дослідної роботи належать одній генеральній сукупності) було відхилено, оскільки розраховане значення медіанного критерію χ^2 в експериментальній групі дорівнювало 161,98. Різниця між підготовленістю менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в експериментальній групі до й після експериментальної роботи була статистично вагомою на рівні $\alpha = 0,001$. Гіпотеза H_0^3 (медіани сукупностей значень результатів діагностування в контрольній групі менеджерів освіти до й після експериментально-дослідної роботи належать одній генеральній сукупності) була прийнята на рівні значущості $\alpha = 0,001$, оскільки розраховане значення медіанного критерію χ^2 у контрольній групі дорівнювало 10,185. Різниця оцінок менеджерів освіти в контрольній групі до й після експериментально-дослідної роботи не була статистично вагомою, що підтвердило неефективність традиційної системи фахової підготовки менеджерів освіти у формуванні підготовленості до роботи з громадськими організаціями.

Відтак, статистичний аналіз експериментальних даних підтвердив достовірність отриманих результатів та необхідність і достатність розробленої експериментальної моделі і методики підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями.

У **висновках** подано результати дослідження, основні з них такі.

У дисертації досліджено проблему підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; розроблено й науково обґрунтовано експериментальну модель і методику підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти; визначено педагогічні умови, які забезпечують її ефективність та шляхи впровадження у навчально-виховний процес.

1. Державно-громадське управління освітою – інтеграція державного вертикального управління й партнерського горизонтального управління на основі врахування громадської думки та залучення громадян до прийняття управлінських рішень. Громадська організація – це організація, що створюється за ініціативи і на основі вільного волевиявлення дорослих або дітей, яка не є безпосереднім структурним підрозділом державного закладу, але може функціонувати на його базі і за його підтримки (зокрема, матеріально-фінансової), і не ставить своєю статутною метою отримання прибутку і розподілу його між членами організації.

2. Підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти – це результат підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, зумовлений інтеграцією мотиваційної, когнітивної, процесуально-діяльній складових задля забезпечення якості освіти на засадах державно-

громадського управління.

3. На основі аналізу науково-теоретичних положень було розроблено структуру підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, яка складається з мотиваційного, когнітивного, процесу-ально-діяльнісного критеріїв. Мотиваційний критерій вимірюється показниками: усвідомлення менеджерами освіти переваг розбудови державно-громадського управління в закладах освіти; розуміння потреби запровадження в роботу закладу освіти проектів і програм спільних із громадськими організаціями; усвідомлення особистих і професійних перспектив у співпраці з громадськими організаціями. Когнітивний – термінологічна обізнаність із сутністю базових понять, що складають основу роботи менеджера освіти з громадськими організаціями; обізнаність із видами та функціями громадських організацій; обізнаність із методами і формами роботи з громадськими організаціями. Процесуально-діяльнісний – вміння запроваджувати в роботу з громадськими організаціями організаційно-правові, інформаційні та морально-етичні механізми; вміння планувати діяльність освітнього закладу щодо роботи з громадськими організаціями; вміння здійснювати проектувальну діяльність спільно з громадськими організаціями.

4. На основі визначених критеріїв і показників було схарактеризовано чотири рівні підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями: високий, достатній, середній і низький. Результати констатувального експерименту засвідчили, що більшість (54,1% ЕГ і 54% КГ) менеджерів освіти мають низький рівень підготовленості до роботи з громадськими організаціями, тоді як високий рівень зазначеної підготовленості виявлено лише у 3,5% менеджерів освіти ЕГ і 3,8% КГ, достатній рівень – у 13,1% ЕГ і 12,7% КГ, середній – у 29,3% ЕГ і 29,5 КГ менеджерів освіти.

5. У дослідженні було визначено педагогічні умови підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями, а саме: створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм з підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій.

6. На формуальному етапі було розроблено й експериментально апробовано експериментальну модель і методику підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти. Модель передбачала такі етапи: когнітивно-інформаційний, діяльнісно-репродуктивний, проектуально-адаптивний, для кожного з яких було визначено навчальні цілі, методи і форми їх реалізації. Так, метою когнітивно-інформаційного етапу було вивчення теоретичних засад державно-громадського управління освітою та діяльності громадських організацій в умовах співпраці з освітніми закладами. Метою діяльнісно-репродуктивного етапу було прищеплення менеджерам освіти практичних навичок взаємодії з громадськими організаціями. Проектуально-адаптивний етап був спрямований на озброєння

менеджерів освіти інструментарієм для побудови моделей співпраці з громадськими організаціями відповідно до конкретних соціальних умов. Проведена педагогічно-експериментальна перевірка ефективності запропонованої моделі підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями підтвердила доцільність упровадження спецкурсу «Основи роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями».

7. Порівняння динаміки змін рівнів підготовленості на констатувальному і прикінцевому етапах дослідження засвідчило, що високий рівень підготовленості до роботи з громадськими організаціями виявили 23,7% менеджерів освіти ЕГ і 5,9% КГ, достатній – 58,0% ЕГ і 16,2% КГ. Зменшення кількості респондентів із середнім рівнем підготовленості до роботи з громадськими організаціями досягло 15,7% в ЕГ і 26,8% КГ, з низьким – 2,6% в ЕГ і 51,1% КГ.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів проблеми підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти і не претендує на всебічне розкриття означеної проблеми. Перспективу подальших досліджень убачаємо у вивченні проблем оцінки ефективності функціонування закладів освіти, що працюють із громадськими організаціями.

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено в таких **публікаціях автора**:

1. Воронова С. В. Базові напрями співпраці керівника освітнього закладу з громадськими організаціями / С. В. Воронова // Наша школа. – 2011. – № 4. – С. 18–21.
2. Воронова С. В. Захисна функція профспілок працівників освіти / С. В. Воронова // Наша школа. – 2010. – № 4. – С. 16–21.
3. Воронова С. В. Методика оцінювання рівнів підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями / С. В. Воронова // Наука і освіта. – 2012. – № 5/CVVI, серпень-вересень. – С. 87–92.
4. Воронова С. В. Механізми співпраці закладів освіти з громадськими організаціями / С. В. Воронова // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського : зб. наук. пр. – Одеса, 2010. – № 3–4. – С. 108–115.
5. Воронова С. В. Нова роль керівника загальноосвітнього навчального закладу / С. В. Воронова // Наша школа. – 2009. – № 4. – С. 15–18.
6. Воронова С. В. Рекомендації щодо запровадження інформаційних та морально-етичних механізмів у роботу з громадськими організаціями / С. В. Воронова // Наша школа. – 2012. – № 4. – С. 41–45.
7. Воронова С. В. Структура готовності менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями / С. В. Воронова // Наша школа. – 2012. – № 3. – С. 35–40.
8. Воронова С. В. Методические рекомендации к планированию контрольно-аналитической деятельности учебного заведения / С. В. Воронова, А. И. Айрікян // Наша школа. – 2008. –

№ 4. – С. 19–25.

9. Воронова С. В. Міжнародні проекти – шлях до самовдосконалення менеджера освіти / С. В. Воронова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. – Серія № 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: [зб. наук. пр.]. – К : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 25 (38). – С. 121–124.

10. Воронова С. В. Основи роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями : навчальний посібник / С. В. Воронова ; під загальною ред. С. К. Хаджирадевої. – Одеса : Видавець СВД М. П. Черкасов, 2011. – 200 с.

11. Воронова С. В. Елементи фандрайзинга в діяльності менеджера освіти / С. В. Воронова // Сучасна школа України. – 2011. – № 2. – С. 34–37.

12. Воронова С. В. Закордонний досвід спільної роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями : матеріали міжнар. науково-практ. конф. [«Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор»], (15-16 березня 2012 р.) / Ред.кол. О. В. Глузман та ін. – Ялта : РВНЗ КГУ, 2012. – Ч. 1. – С. 35–40.

13. Воронова С. В. Інтерактивні методи підготовки менеджерів освіти до співпраці з громадськими організаціями : матеріали міжнар. науково-практ. конф. [«Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України: якість освіти – основа конкурентоспроможності майбутнього фахівця»], (22-24 вересня 2011 р.) / Ред. кол. : О. В. Глузман та ін. – Ялта : РВНЗ КГУ, 2011. – Ч. 1. – С. 66–70.

14. Воронова С. В. Підготовка резерву керівних кадрів – першочергове завдання менеджменту освіти : матеріали всеукр. науково-практ. конф. [«Сучасна вища освіта в умовах реформування: проблеми, теорія, практика»], (7-8 жовтня 2010 р.) / Ред. кол. : О. Я. Чебикін (гол. ред.), А. М. Богуш (заст. гол. ред.) та ін. // Наука і освіта. – 2010. – № 7/LXXXIV. – С. 47–51.

15. Воронова С. В. Сучасні аспекти розвитку управлінської компетентності керівника сільської загальноосвітньої школи : матеріали всеукр. науково-практ. конф. [«Науково-методичне забезпечення розвитку інноваційних процесів у системі післядипломної освіти педагогічних кадрів сільських регіонів»], (08-09 квітня 2010 р.) / Ред. кол. : В. В. Пашков (ред.) та ін. – Запоріжжя: КПУ, 2010. – С. 94–101.

16. Воронова С. В. Планування роботи районної (шкільної) методичної комісії (методичного об'єднання), проведення експертизи та аналізу діяльності : [методичні рекомендації] / С. В. Воронова, А. І. Айрікян. – Одеса : ООІУВ, 2009. – 52 с.

Анотація

Воронова С. В. Підготовка менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», МОНмолодьспорту України. – Одеса, 2013.

У дисертації вперше визначено сутність феномена «підготовленість менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти», як результат підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти, зумовлений інтеграцією мотиваційної, когнітивної, процесуально-діяльнісної складових задля забезпечення якості освіти на засадах державно-громадського управління. Визначено критерії (мотиваційний, когнітивний, процесуально-діяльнісний) з їх показниками, схарактеризовано рівні підготовленості менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями (високий, достатній, середній, низький); визначено, науково обґрунтовано та експериментально апробовано педагогічні умови (створення інформаційно-методичних ресурсів для забезпечення навчальних програм з підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями; сприяння розвитку навчального середовища на засадах іміджевих технологій), модель і методику підготовки менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти. Матеріали дослідження знайшли практичне відображення в розробленому спецкурсі «Основи роботи менеджерів освіти з громадськими організаціями».

Ключові слова: післядипломна освіта, менеджери освіти, громадська організація, державно-громадське управління, підготовленість.

Аннотація

Воронова С. В. Подготовка менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание учёной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Государственное учреждение «Южно-Украинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского», МОНмолодёжьспорта Украины. – Одесса, 2013.

В диссертации теоретически обоснованы и апробированы экспериментальная модель и методика подготовки менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования.

Впервые определена сущность феномена «подготовленность менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования», как результат подготовки, т.е. интеграция мотивационной, когнитивной, процессуально-деятельностной составных для обеспечения качества образования на принципах государственно-общественного управления. Государственно-общественное управление образованием – интеграция государственного вертикального управления и партнерского горизонтального управления на

основе учета общественного мнения и привлечения граждан к принятию управленческих решений.

Общественная организация – организация, которая создается по инициативе и на основе свободного волеизъявления взрослых или детей, которая не является непосредственным структурным подразделением государственного учреждения, но может функционировать на его базе и при его поддержке (в частности, материально-финансовой), и не ставит своей уставной целью получение прибыли и распределение её между членами организации.

Выявлены и охарактеризованы критерии и показатели подготовленности менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования.

Подготовленность по мотивационному критерию определялась по показателям: осознание менеджерами образования преимуществ развития государственно-общественного управления в учебных заведениях; понимание потребности внедрения в работу учебного заведения проектов и программ совместных с общественными организациями; осознание личных и профессиональных перспектив в сотрудничестве с общественными организациями. По когнитивному критерию – в соответствии с показателями: терминологическая осведомленность с сущностью базовых понятий, которые составляют основу работы менеджера образования с общественными организациями; осведомленность с видами и функциями общественных организаций; осведомленность с методами и формами работы с общественными организациями. По процессуально-деятельностному критерию – в соответствии с показателями: умение внедрять в работу с общественными организациями организационно-правовые, информационные и морально-этические механизмы; умение планировать деятельность образовательного учреждения относительно работы с общественными организациями; умение осуществлять проектную деятельность совместно с общественными организациями.

Определены и охарактеризованы уровни подготовленности менеджеров образования к работе с общественными организациями (высокий, достаточный, средний, низкий).

Педагогическими условиями подготовки менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования выступили: создание информационно-методических ресурсов для обеспечения учебных программ по подготовке менеджеров образования к работе с общественными организациями; содействие развитию учебной среды на основе имиджевых технологий.

Разработана и практически апробирована экспериментальная модель подготовки менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования с этапами: когнитивно-информационный (целью которого было изучение теоретических основ государственно-общественного управления образованием и деятельности общественных организаций в условиях сотрудничества с образовательными учреждениями),

деяльностно-репродуктивный (направленный на привитие менеджерам образования практических навыков взаимодействия с общественными организациями), проектно-адаптивный (цель – вооружение менеджеров образования инструментарием для построения моделей сотрудничества с общественными организациями согласно конкретным социальным условиям).

Результаты сравнительного анализа подготовки менеджеров образования к работе с общественными организациями в условиях последиplomного образования засвидетельствовали значительные положительные изменения у слушателей экспериментальных групп, что позволило сделать вывод об эффективности внедрения предложенной экспериментальной модели и методики.

Ключевые слова: последиplomное образование, менеджеры образования, общественная организация, государственно-общественное управление, подготовленность.

Annotation

Voronova S. V. Training of education managers for working with public organizations in postgraduate education. – A manuscript.

A dissertation for a degree of a PhD, specialization 13.00.04 – theory and methodology of professional education. – South-Ukrainian National Pedagogical University, named by Ushinsky K. D. Ministry of Education. – 2013.

In this dissertation for the first time the essence of phenomenon «readiness of education managers for working with public organizations in postgraduate education» is defined. It is defined as a result of training of education managers for working with public organizations in postgraduate education stipulated by integration of motivative, cognitive, procedurally-active components to ensure quality of education on the basis of state and public management. The criteria are defined (motive, cognitive, procedurally-active) with their indicators; levels of training of education managers for working with public organizations are characterized (high, sufficient, intermediate, low); pedagogical conditions (creation of information and methodological resources to provide training programs for managers of education for working with public organizations; contribution to development of learning environment on the basis of image-making technologies) are scientifically grounded and experimentally approved; the model and methodology of education manager training for working with public organizations in postgraduate education is defined. Materials of research were implemented in a special course «Basics of work of education managers with public organizations» which was introduced on the final stage of the experiment.

Key words: postgraduate education, managers of education, public organization, state and public management, readiness.

